

ההבחנה הזאת היא קריטית. אם לא נצליח לעשות אותה כחברה, אנחנו אבודים

אין כרגע קשב למורכבות, אבל ההבנה של המצב המנטלי הטבעי הזה לא מפחיתה מהעצב על נוכחותו.

עובדה ראשונה: מה שחמאס עשו ב-7 באוקטובר הוא פשע מחריד נגד האנושות, נגד הישראלים ונגד ישראל כמדינה. עובדה שנייה: זה 56 שנה שמתקיים כיבוש, שבו ישראל משיתה משטר אפרטהייד על הפלסטינים – הם לא זכאים לאותן זכויות כמו היהודים המתגוררים בסמוך אליהם, נשפטים במערכת משפט שונה, וזוכים ליחס מתעמר מצד הרשויות בישראל ומצד חלק מהמתנחלים. שתי העובדות האלה מתקיימות במציאות, האחת לא מפחיתה מקיומה של השנייה, השנייה לא מבטלת את ההוקעה של הראשונה.

בשבועיים האחרונים נראה שבכל העולם, מימין ומשמאל, שכחו שאפשר לדבר על שני הדברים, שדיבור על אחד לא פוסל את השני והדיבור על השני לא מצמצם את חומרת הראשון. הטשטוש הזה – שחלקו מכוון על ידי פוליטיקאים ציניים, חלקו נטוע ביצר האנושי להציב הכל בתבניות נעדרות מורכבות, וחלקו נובע באופן טבעי מהטראומה והכאב הרב שכולנו חשים ושלא תמיד מותר מקום להכלת הכאב של האחר – לא מאפשר לקיים שיח רציונלי. וזה בדיוק הזמן שבו אנחנו זקוקים לשיח רציונלי, כי האמוציות הרבות מקשות לראות מבעדן את העתיד.

בית המשפט הציבורי פועל שעות נוספות. שלוחיו תרים אחר כל דימוי סורר, משפט שלא מנוסח היטב, עובדה שלא באה טוב. כל מעידה, קטנה כגדולה, מיד מציתה מהומה רבתי, שתוצאותיה עשויות לנוע בין אמירות גזעניות, פיטורים מהעבודה, ביטול תרבותי, ביוש מקוון, איומים, מעצר, אלימות פיזית, או כל אלה ביחד. הדיון הציבורי בימים אלה הוא עיסה עכורה, דביקה ולא מכבדת, לא את התוקפים ולא את המותקפים, לא את השמאל ולא את הימין.

זוכים לנחת זרועו המילולית של הציבור והממשלה הששה אלי קרב פנים-ישראלי גם ניצולת שבי חמאס בת 85, שסיפרה את מה שראתה והרגישה; אנשי תרבות ערבים שלא באים טוב בעין של עופר שכטר; גם [אזרחים שומרי חוק שבמקרה נולדו ערבים](#) ועובדים למחיתם כנהגי אוטובוס או רופאים. זוכה לה אפילו מזכ"ל האו"ם, שקיבל השבוע [שיעור על שיח ישראלי](#): אסור להזכיר את הכיבוש ואם תזכיר אותו, גם כל הגינויים למה שקרה באותה שבת מזויעה לא יעזרו לך.

אין כרגע יכולת קשב למורכבות. זה מובן. אבל ההבנה של המצב המנטלי הטבעי הזה לא מפחיתה מהעצב על נוכחותו.

אפשר להתנגד לכיבוש ובמקביל להוקיע את התופת שהתחוללה באותה שבת, [הרבה ממי שחוו אותה באופן אישי](#) או חזים בעמדה הזאת בעצמם. שיחה על הכיבוש לא מצדיקה בשום אופן את אף אחד מהמעשים המחרידים שביצעה ומבצעת חמאס – זו פשוט שיחה על הכיבוש. ההבחנה הזאת היא קריטית. אם לא נצליח לעשות אותה כחברה, ובבוא העת גם לבחור במנהיגים שיודעים לעשות את ההבחנה הזאת ומסוגלים גם להוקיע את שארע וגם לספק לנו אופק מדיני שאינו מושתת על חרבותינו, אנחנו אבודים.